

Handling 2026 nr 83

Yttrande över motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Rasmus Ragnarsson, Agneta Kjaerbeck och Jörgen Fogelklou väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till yrkande från SD den 27 mars 2026 om att tillstyrka motionen.

Axel Josefson (M) yrkade bifall till yrkande från M, D, L och KD den 1 april 2026.

Ordföranden Jonas Attenius (S) yrkade att motionen skulle avstyrkas.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att avstyrka motionen.

Göteborg den 1 april 2026
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yrkande

2026-03-27

Ärendenummer: SLK-2025-01086

Yrkande angående – Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Motionen bifalles

Yrkandet

Motionen tar sikte på en central del av det brottsförebyggande arbetet: att säkerställa att personer i eller nära riskzon för kriminalitet får tydlig, korrekt och åldersanpassad information om de konsekvenser som följer av allvarlig brottslighet.

Av tjänsteutlåtandet framgår att samtliga remissinstanser hänvisar till att arbete redan pågår. Detta är i sig ett erkännande av att information om brottets konsekvenser är en viktig del i det förebyggande arbetet. Just därför finns också skäl att säkerställa att detta arbete bedrivs strukturerat, likvärdigt och med tydlig uppföljning i hela staden.

Att avstyrka motionen med hänvisning till befintliga insatser riskerar att cementera skillnader mellan stadsområden och upprätthålla otydlighet kring hur, när och till vilka målgrupper denna information faktiskt når. Idag saknas en samlad bild av hur arbetet kvalitetssäkras, följs upp och säkerställs nå personer i riskzon utanför redan etablerade insatser.

Flera remissinstanser hänvisar till att generella informationskampanjer saknar effekt eller kan vara kontraproduktiva. Motionen föreslår inte några skrämselfaserade metoder, utan utgår från att informationsinsatser ska utformas i enlighet med forskning, evidens och barnrättsperspektiv. Det handlar inte om att ersätta individnära arbete, utan om att komplettera och förstärka det.

Det är också viktigt att understryka att förutsättningarna har förändrats. Med en kraftigt skärpt kriminalpolitik och avsevärt hårdare straff förändras också konsekvenserna av att begå brott. Detta behöver nå ut till relevanta målgrupper. Att inte tydliggöra detta riskerar att försvaga den brottsförebyggande effekten.

Kommunen har genom sina verksamheter unika kontaktytor med barn, unga och vuxna i riskzon. Att använda dessa för att på ett strukturerat och genomtänkt sätt informera om brottets konsekvenser: *juridiska, sociala och personliga*, det vore ett proportionerligt och rimligt steg i det trygghetsskapande arbetet.

Yrkande
Ärende 12
2026-04-01

M, D, L, KD

Yrkande angående Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Förslag till beslut

I Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige:

- Motionen från Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet anses besvarad.

Yrkandet

Vi delar motionärernas övergripande inriktning gällande vikten av att förebygga kriminalitet och minska antalet barn och unga som dras in i allvarlig brottslighet. Brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem, och kunskap om konsekvenser av brottsligt beteende, inklusive straffrättsliga konsekvenser, är viktigt.

Som många av remissinstanserna lyfter görs redan mycket arbete på området inom staden. Grundskolenämnden påvisar att befintlig styrning och pågående arbete redan finns. Skolan arbetar med att främja ansvarskännande och självständiga samhällsmedborgare. Kunskap om rättssystemet och konsekvenserna av brott är centralt innehåll inom ämnet samhällskunskap. Grundskolenämnden har också samordningsansvar för att genomföra informationsinsatser riktade till barn, unga och vårdnadshavare om risker och säkerhet på sociala medier.

Socialnämnderna, och framförallt nordost, påvisar samtidigt att de intentioner som uttrycks i motionen i stort redan omhändertas genom ett samlat och långsiktigt brottsförebyggande arbete och etablerade samverkansformer som SSPF/Mini-SSPF, sociala insatsgrupper (SIG), fältarbete, avhopparverksamhet och nära samverkan med Polismyndigheten. Därutöver bedriver UngNordost flera riktade insatser med fokus på tidig prevention och stärkt skydd runt barn och unga, bland annat genom Rätt kurva, föräldramobilisering som strategi i det brottsförebyggande arbetet samt skolsociala team på utvalda skolor. Man hänvisar också till att information om konsekvenserna av kriminalitet, inklusive straffrättsliga konsekvenser, behöver ges i enlighet med forskning och nationella rekommendationer - exempelvis Socialstyrelsens kunskapsstöd. Ett sådant arbetssätt tillämpas redan i dag inom ramen för de insatser som nämnts ovan. Just Socialstyrelsen kunskapsstöd lyfts fram som exempel utav flera av socialnämnderna.

Socialnämnd nordost har även antagit en lokal åtgärdsplan för problemområdet ungdomar i risk för kriminalitet. Inom ramen för denna genomförs informationsinsatser, genom att Polismyndigheten och SSPF i dialog använder informationsmaterial som Gängsnacket i möten med vårdnadshavare. Nämnden bedömer att denna typ av riktade och relationsbaserade informationsinsatser har bättre förutsättningar att nå avsedd målgrupp än en generell informationskampanj.

Att tilldela ytterligare ett uppdrag om informationskampanj, snarlikt de befintliga som redan finns, riskerar att leda till ökad administration och dubbelarbete. Vi ser motionen som övergripande, men skulle högst troligen ställa oss bakom mer inriktade och specificerade förslag på området. Vi anser därmed att motionen från Sverigedemokraterna kan anses som besvarad.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-06

Ärendenummer SLK-2025-01086

Handläggare

Lisa Jacobson Flöhr

Telefon: 031-368 03 59

E-post: lisa.jacobson.flohr@stadshuset.goteborg.se

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Motionen

Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar ge socialnämnderna Centrum, Nordost, Sydväst och Hisingen samt grundskolenämnden i uppdrag att, på sätt som är lämpligt och förenligt med verksamheten, ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott för såväl gärningsmannen som dennes omgivning.

Motionärerna anser att det är viktigt att människor i riskzon för kriminalitet vet vilka konsekvenser ett brottsligt leverne får för dem själva och deras omgivning. Kommunen har ett ansvar att säkerställa detta. Enligt motionen utgör flera av kommunens verksamheter naturliga kontaktytor mellan personer i gängkriminalitet och personer som riskerar att dras in i gängkriminalitet. I syfte att förebygga att de begår brott bör de uppmärksammas på hur hårda straff som väntar om de döms.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden och socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till detta tjänsteutlåtande.

Remissinstans	Beslut
Grundskolenämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande
Socialnämnd Centrum	Avstyrker
Socialnämnd Hisingen	Avstyrker Yrkande (SD)

Socialnämnd Nordost	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande Yrkande (SD)
Socialnämnd Sydväst	Avstyrker

Remissinstansernas överväganden

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden bedömer att befintlig styrning och pågående arbete redan finns inom området. Skolans grundläggande uppdrag är att förmedla kunskaper, normer och demokratiska värden. Det är en avgörande skyddsfaktor att barn och unga når skolans mål och undviker utanförskap och kriminalitet. Skolan arbetar med att främja ansvarskännande och självständiga samhällsmedborgare. Kunskap om rättssystemet och konsekvenserna av brott är centralt innehåll inom ämnet samhällskunskap.

Grundskolenämnden har samordningsansvar för att genomföra informationsinsatser riktade till barn, unga och vårdnadshavare om risker och säkerhet på sociala medier. Att tilldela ytterligare ett uppdrag om en informationskampanj, snarlikt det befintliga men med delvis annat fokus, utanför gällande styrning, riskerar att leda till ökad administration och dubbelarbete. Vilket är ett ineffektivt användande av resurser och bidrar till otydlighet i styrningen i stället för att förstärka de insatser som redan pågår.

Det finns strukturerade samverkansformer riktade mot barn och unga i riskzon för att upptäcka och samordna åtgärder på individ-, grupp- och områdesnivå. Dessa strukturer är centrala för att förebygga och åtgärda fortsatt negativ utveckling. Grundskolenämndens bedömning är att fokus och arbete bör ligga på att stärka och utveckla arbetet genom redan etablerade samverkanstrukturer.

Socialnämnd Centrum

Socialnämnd Centrum anser att motionen väcker viktiga frågor om att förhindra att individer dras in i kriminalitet och att brottsoffer ska ges uppmärksamhet. Nämnden bedömer dock att information om konsekvenser av kriminalitet redan ges inom ramen för befintliga uppdrag och verksamheter. En informationskampanj om konsekvenser av kriminalitet tillför inget ytterligare i det avseendet.

Socialnämnd Hisingen

Socialnämnd Hisingen framför att det brottsförebyggande arbetet inom socialnämnden bedrivs på flera nivåer och vilar på kunskapsbaserade metoder, beprövad erfarenhet och långsiktiga arbetssätt. Nämnden bedömer att det saknas vetenskapligt stöd för att generella informationskampanjer med fokus på straff och rättsliga konsekvenser har en brottsförebyggande effekt. Forskning visar att skrämselföreläsningsinsatser i vissa fall kan vara kontraproduktiva. Motionens intention att förebygga kriminalitet och öka kunskapen om brott och dess konsekvenser hanteras mer ändamålsenligt genom befintliga insatser, där information om konsekvenser kombineras med stödjande, individnära och samverkande åtgärder. Insatser som huvudsakligen fokuserar på avskräckning genom information om straff och rättsliga påföljder ligger närmare rättsväsendets brottsbekämpande och normerande uppdrag än socialnämndens stödjande och

förebyggande uppdrag. En utveckling där socialtjänsten blir huvudaktör i det repressiva och avskräckande budskapet kan minska förtroendet för socialtjänsten.

Det kan även motverka pågående arbete mot desinformation och leda till att personer med behov av stöd avstår från att ta kontakt, vilket i förlängningen kan försvåra det brottsförebyggande arbetet.

Socialnämnd Nordost

Socialnämnd Nordost delar motionens övergripande mål om att förebygga kriminalitet och minska att barn och unga dras in i allvarlig brottslighet. Nämnden delar även uppfattningen att brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem och att kunskap om konsekvenser av brottsligt beteende, inklusive straffrättsliga konsekvenser, är viktig. Samtidigt bedömer nämnden att de intentioner som uttrycks i motionen redan omhändertas genom ett samlat och långsiktigt brottsförebyggande arbete och etablerade samverkansformer som SSPF, sociala insatsgrupper (SIG), avhoppbarverksamhet och nära samverkan med Polismyndigheten. Därutöver bedriver UngNordost flera riktade insatser med fokus på tidig prevention och stärkt skydd runt barn och unga, bland annat genom Rätt kurva, föräldramobilisering som strategi i det brottsförebyggande arbetet samt skolsociala team på utvalda skolor.

Socialnämnd Nordost bedömer att information om konsekvenserna av kriminalitet inklusive straffrättsliga konsekvenser, behöver ges i enlighet med forskning och nationella rekommendationer, exempelvis Socialstyrelsens kunskapsstöd. Det innebär att information bör förmedlas inom ramen för ett motivationsarbete anpassat till individens ålder, mognad och livssituation. Ett sådant arbetssätt tillämpas redan i dag inom ramen för de insatser som nämnts ovan. Nämnden har även antagit en lokal åtgärdsplan för problemområdet ungdomar i risk för kriminalitet. Inom ramen för denna genomförs informationsinsatser i dialog genom att Polismyndigheten och SSPF använder informationsmaterial som Gängsnacket i möten med vårdnadshavare. Nämnden bedömer att denna typ av riktade och relationsbaserade informationsinsatser har bättre förutsättningar att nå avsedd målgrupp än en generell informationskampanj.

Socialnämnd Sydväst

Socialnämnd Sydväst delar motionens uppfattning att brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem som behöver motverkas. Nämnden anser att det är viktigt att både riskgrupper och människor i allmänhet känner till konsekvenser av ett brottsligt leverne. Denna information behöver ges i enlighet med forskning och nationella rekommendationer, exempelvis Socialstyrelsens kunskapsstöd. Det innebär att informationen bör ges inom ramen för ett individanpassat motivationsarbete, vilket nämnden redan gör idag. Nämnden bedömer att det utökade uppdrag som beskrivs i motionen om en löpande informationskampanj till alla i målgruppen om brottens konsekvenser, med fokus på skärpta straff, inte stämmer överens med aktuell forskning om effektiva insatser för att motverka brott. En sådan kampanj bör därför inte genomföras.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Grundskolenämnden bedömer att den föreslagna informationskampanjen inte kommer att påverka nämndens ekonomi i någon större utsträckning. Däremot vill nämnden påtala att uppdraget är snarlikt ett redan befintligt uppdrag vilket riskerar att leda till ökad administration och dubbelarbete.

Socialnämnderna Centrum och Sydväst konstaterar att kostnaderna för en eventuell informationskampanj beror på kampanjens omfattning och genomförande.

Sydväst framhåller dock att oavsett omfattning bör resurser inte användas till insatser som bedöms ha begränsad effekt. Socialnämnd Hisingen menar att en informationskampanj skulle kräva resurser men sannolikt inte leda till minskad brottslighet och därmed inte medför minskade kostnader för staden. Även socialnämnd Nordost bedömer att förslaget skulle innebära ökade kostnader för framtagande, genomförande och uppföljning inklusive personalresurser och administrativt stöd. Nämnden bedömer att befintliga resurser används mer effektivt genom pågående individ- och samverkansinsatser med dokumenterad effekt. Förslaget riskerar att medföra dubbelarbete och omprioriteringar inom ordinarie verksamhet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Socialnämnderna Centrum och Sydväst bedömer att påverkan på den ekologiska dimensionen, till exempel genom resursförbrukning för informationsmaterial och administration, beror på vilka informationskanaler som skulle användas men bedöms inte vara särskilt omfattande.

Bedömning ur social dimension

Grundskolenämndens bedömning är att det bästa för barn är arbetet med skolans kärnuppdrag för att skapa förutsättningar för alla elever att nå målen för utbildningen och att alla delar av utbildningen utgår från den värdegrund som ligger till grund för Sveriges demokrati. En central uppgift handlar också om att skapa en trygg miljö för eleverna för att de ska uppnå målen.

Socialnämnd Sydväst bedömer utifrån aktuell forskning att en informationskampanj, som den som beskrivs i motionen, inte kommer att minska kriminaliteten och därför inte heller bidra positivt till den sociala hållbarheten. Effekterna för barn och unga bedöms som små eller obetydliga.

Socialnämnd Hisingen delar Sydvästs bedömning och konstaterar dessutom att en informationskampanj med avskräckande eller skrämselfaserade budskap kan ha en negativ effekt. Det kan uppfattas som att socialtjänsten är repressiv snarare än stödjande. En sådan utveckling kan leda till att individer och familjer med behov av stöd avstår från kontakt med socialtjänsten, vilket i förlängningen kan försvåra möjligheten att komma in med tidiga och förebyggande insatser.

Socialnämnd Nordost lyfter fram att befintliga arbetssätt såsom SSPF, SIG och avhopparverksamhet möjliggör dialog om konsekvenser av kriminalitet på ett sätt som tar hänsyn till individens ålder, mognad, livsvillkor och rätt till skydd. Arbetssätten beaktar barnets bästa enligt barnkonventionen samt principer om jämlikhet, icke-diskriminering och personlig integritet. Även UngNordosts övriga insatser, såsom Rätt kurva, föräldramobilisering och skolsociala team bidrar till tidig upptäckt, stärkt föräldraförmåga och ökad samordning kring barn och unga i riskzon. Den lokala åtgärdsplanen för ungdomar i risk för kriminalitet säkerställer att informationsinsatser genomförs på ett målgruppsanpassat och relationsbaserat sätt, bland annat genom dialog med vårdnadshavare i samverkan med Polismyndigheten. Nämnden bedömer därför att motionens förslag inte tillför ett mervärde ur ett socialt hållbarhetsperspektiv jämfört med nuvarande arbetssätt.

Även socialnämnd Centrum påtalar att de redan genomför ett arbete för att informera om konsekvenserna av att begå allvarliga brott inom ramen för aktuella uppdrag. Bedömningen är att en informationskampanj inte skulle ha någon märkbar effekt och att det som motionärerna efterfrågar redan är någonting som nämnden arbetar aktivt med.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Grundskolenämndens handlingar 2026-02-03 § 14
3. Socialnämnd Centrums handlingar 2026-02-24 § 36
4. Socialnämnd Hisingens handlingar 2026-02-24 § 45
5. Socialnämnd Nordosts handlingar 2026-02-24 § 51
6. Socialnämnd Sydvästs handlingar 2026-02-11 § 34

Handling 2025 nr 221

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Sverige har de senaste decennierna drabbats av en växande brottslighet orsakad av vänsterliberal kriminalpolitik som har inneburit slapphet gentemot de som vill samhället illa. Göteborg är inte undantagen den här utvecklingen, tvärtom.

Sverigedemokraterna och regeringspartierna genomför nu den största omläggningen av svensk kriminalpolitik någonsin. Vi skärper straffen och avskaffar rabatter och andra otyg som inneburit att personer som begått allvarliga brott kunnat komma undan med lindriga straff. Kriminalvården själva räknar med att straffmassan kommer att mångdubblas. Det innebär att de utdelade straffen i alla fall kommer vara avsevärt mer kännbara än någon gång i modern svensk historia.

Det gör vi av flera skäl. Brottsofferperspektivet och brottsoffrens rätt till upprättelse är centralt, för första gången kommer brottsofferperspektivet befästas i lag. Vi gör det också för att låsa in farliga människor som vill andra illa, är man inlåst kan man svårtligen begå brott. Det handlar även om att avskräcka människor från att begå brott. När kriminella tidigare kunde begå de mest hänsynslösa av brott och komma undan med relativt lindriga straff stod det klart att straffets avskräckande funktion var mer eller mindre obefintlig, ekvationen blir en annan nu när straffen blir kännbara.

Det är viktigt att människor på randen av kriminalitet vet om vilka konsekvenser ett brottsligt leverne får för dem själva och deras omgivning och kommunen har ett ansvar att säkerställa detta. Flera av kommunens verksamheter är naturliga kontaktytor mellan personer som är indragna i eller står i begrepp att dras in i gängkriminalitet och ett kriminellt leverne. I syfte att förebygga att dessa begår brott bör de uppmärksammas på hur hårda straff som väntar om de döms – i den mån det är lämpligt.

Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026 betonar vikten av kunskapsbaserade och långsiktiga insatser samt att stadens nämnder ska bidra till att öka tryggheten och minska brottsligheten. Ett särskilt målområde i programmet är att öka kunskapen om brott och dess konsekvenser samt att minska benägenheten att begå brott. Den föreslagna informationsinsatsen ligger därför i linje med programmets intentioner och kan utgöra ett konkret verktyg för att påverka attityder och beteenden hos individer i riskzonen för kriminalitet.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Socialnämnd Centrum, Nordost, Sydväst och Hisingen och grundskolenämnden får i uppdrag att, på sätt som är lämpligt och förenligt med verksamheten, ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott för så väl gärningsmannen som dennes omgivning.

Rasmus Ragnarsson (SD)

Agneta Kjaerbeck (SD)

Jörgen Fogelklou (SD)

§ 14 Ärendenummer GSF-2025-04348

Yttrande över motion om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Beslut

Grundskolenämnden avstyrker motionen om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-11-07, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet. Remissväret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 27 februari 2026.

Handlingar

1. Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-11-07
2. Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Yrkanden

Jennifer Merelaid Hankins (V) yrkar bifall på förvaltningens förslag.

Veronica Oxklint (SD) yrkar bifall på motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot att bifalla motionen och finner att nämnden bifallit förvaltningens förslag.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-11-07

Ärendenummer GSF-2025-04348

Handläggare

Amanda Andersson

E-post amanda.2.andersson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstyrker motionen om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-11-07, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Grundskolenämnden ska yttra sig över en motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet.

Kriminalitet är ett allvarligt samhällsproblem med betydande samhällsekonomiska kostnader och risker, särskilt för barn och unga i riskzonen. Skolans kärnuppdrag, att förmedla kunskaper, normer och demokratiska värden, är en avgörande skyddsfaktor för att förebygga utanförskap och kriminalitet. Kunskap om rättssystemet och konsekvenserna av brott är centralt innehåll inom ämnet samhällskunskap.

Barn och unga som bryter mot normer eller lagar behöver uppmärksammas och få stöd så tidigt som möjligt för att minska risken för allvarlig problematik eller brottslig utveckling. Mycket av det strukturerade och riktade arbetet med barn och unga i riskzonen för kriminalitet sker idag inom etablerade samverkansformer. Dessa strukturer är centrala för att förebygga och åtgärda fortsatt negativ utveckling. Förvaltningens bedömning är att fokus och arbete bör ligga på att stärka och utveckla arbetet genom dessa redan etablerade samverkanstrukturer. Det finns dessutom styrning och pågående arbete inom området och att tilldela ett ytterligare snarlikt uppdrag utanför befintlig styrning riskerar att leda till ökad administration. Grundskoleförvaltningen anser att motionen bör avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kriminalitet är ett samhällsproblem som leder till stora samhällsekonomiska kostnader. Brottsförebyggande rådet (Brå) publicerade år 2017 ”Kostnader för brott - En litteraturöversikt över metoder, resultat och utmaningar i forskningen om kostnader för brott” (2017:8). Rapporten är en forskningsöversikt av studier som försöker beräkna vad brottsligheten kostar och vinster med brottsförebyggande arbete. Översikten visar att det inte finns någon samstämmig bild över vilka kostnader som ska inbegripas eller hur de ska beräknas men att brottslighet har stora materiella och emotionella kostnader.

I Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026 är det övergripande målet att Göteborg är en trygg och säker stad där alla som lever, verkar och vistas tar ansvar och bidrar till ökad trygghet och minskad brottslighet. Under 2024 togs det i Göteborg fram en lägesbild som sammanställer brottslighet och otrygghet ur ett hela-stadenperspektiv. Barn och unga i riskzon för kriminalitet är ett prioriterat område och det långsiktiga målet är att inga barn/unga ska tvingas, insocialiseras eller vilja vara i kriminalitet. Genom utvecklade arbetssätt och insatser ska fler unga i risk upptäckas och minska i antal. Grundskoleförvaltningen har samordningsansvar för en åtgärd som handlar om att genomföra samordnade informationsinsatser riktade till barn, unga och vårdnadshavare om risker och säkerhet på sociala medier.

Grundskoleförvaltningen bedömer att styrning inom området redan finns genom det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet samt att arbete pågår utifrån lokalt framtagna lägesbild 2024 och åtgärdsplan. Den föreslagna informationskampanjen kommer inte att påverka förvaltningens ekonomi i någon större utsträckning. Däremot vill förvaltningen påtala att uppdraget skulle generera ett uppdrag snarlikt det som förvaltningen redan har och att uppdraget ges utanför befintlig styrning. Det riskerar att leda till ökad administration och dubbelarbete, vilket är ineffektivt användande av resurser och bidrar till otydlighet i styrningen i stället för att förstärka de insatser som redan pågår.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Barnkonvention är sedan den 1 januari 2020 svensk lag. I barnkonventionen finns bland annat bestämmelser om att alla barn är lika mycket värda och ingen får diskrimineras (artikel 2), att barns bästa ska alltid beaktas i första hand vid beslut som rör barn (artikel 3), att barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet (artikel 12) samt att barn har rätt till utbildning och att skolan ska hjälpa barnet att utvecklas (artiklarna 28 och 29). Barn ska skyddas mot alla former av våld (artikel 19).

Bedömning av barnets bästa

Barn och unga är en särskilt brottsutsatt och sårbar grupp. Forskning tyder på att allvarligare former av brottsutsatthet eller utsatthet för flera former av våld, generellt har större och mer långvariga konsekvenser för barn än för vuxna. Till konsekvenserna hör psykisk ohälsa och olika beteendeproblem, sämre skolresultat, alkohol- och drogmissbruk, kriminalitet, depression, självmordsförsök eller tankar om självmord samt försämrad fysisk hälsa i vuxen ålder¹.

I Brå:s rapport ”*Barn under 15 år som begår allvarliga brott*” (2025:11) har 17 ungdomar intervjuats om deras erfarenheter av socialtjänstens stöd och möten med rättsväsendet. Nästan samtliga har erfarenheter av att ha involverats i kriminella nätverk. En majoritet beskriver sina tidiga erfarenheter av stöd från socialtjänsten som negativa och det kopplas till att deras motivation till att förändra sin brottslighet var låg i ett tidigt skede. Flera av de insatser som erbjudits under åren har inte upplevts hjälpt och frivilligt stöd har upplevts som tvång på grund av hot om förlängda insatser eller placering enligt LVU.

¹ [Brott mot barn | Brå - Brottsförebyggande rådet](#)

Flera beskriver att insatser som mottogs under perioder av låg motivation fick motsatta effekter än de önskade. Stöd i ett senare skede upplevdes som mer positiva vilket sammanföll med att de då var mer motiverade att upphöra med brottslighet och bättre förstod syftet med stödet. Ungdomarna lyfter fram att de hade ett stort behov av stabila och långvariga relationer med vuxna stödpersoner som verkligen bryr sig och förstår deras situation. De önskar också att de kunnat prata med någon utomstående vuxen stödperson om sina upplevelser och utmaningar utan att det resulterat i nya orosanmälningar och insatser.

Grundskoleförvaltningens bedömning är att barnet bästa är att förvaltningen fokuserar på arbetet med skolans kärnuppdrag för att skapa förutsättningar för alla elever att nå målen för utbildningen och att alla delar av utbildningen utgår från den värdegrund som ligger till grund för Sveriges demokrati. En central uppgift handlar också om att skapa en trygg miljö för eleverna för att uppnå målen.

Samverkan

Information på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 26 januari 2026.

Bilagor

1. Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet.

Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 27 februari 2026.

Beskrivning av ärendet

För att förebygga brott och minska inflödet till kriminalitet vill motionärerna att Göteborgs Stad ska genomföra en informationskampanj. Kommunen har ett ansvar för att människor som är indragna i eller står i begrepp att dras in i gängkriminalitet och ett kriminellt leverne uppmärksammas om de hårda straff och konsekvenser som väntar om de döms. Motionärerna uppger att det ligger i linje med stadens trygghetskapande och brottsförebyggande program 2022–2026 genom att öka kunskapen om brott och dess konsekvenser samt att minska benägenheten att begå brott.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att Socialnämnd Centrum, Nordost, Sydväst och Hisingen samt grundskolenämnden får i uppdrag att, på sätt som är lämpligt och förenligt med verksamheten, ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott för så väl gärningsmannen som dennes omgivning.

Barn och ungas brottslighet

Barns och ungas delaktighet i brott är en utmaning för samhället som berör flera aktörer och de senaste åren har rekryteringen till kriminella nätverk blivit ett allt större problem. Av Brå:s rapport ”*Barn under 15 år som begår allvarliga brott*” framgår att de flesta barn under 15 år som utreds för allvarliga brott har en omfattande problembild med riskfaktorer på flera livsområden. Brå:s studie belyser bland annat livssituationen för barn under 15 år som utreds enligt 31 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL). Bland annat lever dessa barn under mindre gynnsamma socioekonomiska förhållande och jämfört med befolkningen i samma ålder bodde de LUL-utredda barnen dubbelt så ofta med en ensamstående förälder, i hyreslägenhet och i områden med socioekonomiska utmaningar. Barnen lever också i hushåll som oftare mottar ekonomiska bidrag och är oftare inrikes- eller utrikesfödd med två utrikesfödda föräldrar.

Utöver dessa faktorer visade socialtjänstens dokumentation att barnen ofta levt med en förälder som saknat tillräcklig föräldraförmåga. Dessutom var utmaningar i skolmiljön framträdande, exempelvis med omfattande skolfrånvaro, inblandning i allvarliga konflikter med elever och lärare samt att en dryg fjärdedel av barnen hade särskilt anpassad undervisning. Studien visade också att närmare hälften hade en tidigare psykiatrisk diagnos, de uppvisade en stor egen brottsutsatthet och jämfört med befolkningen i samma ålder var det många fler som före LUL-brottet hade varit placerade utanför hemmet. Socialtjänsten bedömde också en stor andel av barnen ha oroväckande hög aggressivitet, låg impuls kontroll samt uppmärksamhets- och koncentrationssvårigheter.

Forskning visar att god förmåga att tänka klart, hantera stress och att samarbeta med andra kan skydda mot att hamna i kriminalitet även för någon som vuxit upp under svåra förhållande eller har en dömd förälder. Att ha en dömd förälder är en riskfaktor för att

själv begå brott och hamna i kriminalitet². I en studie från Örebro universitet har forskare följt cirka 500 000 män födda mellan 1958 och 1992 och undersökt värden som vilopuls, blodtryck, kognitiv förmåga och psykologisk motståndskraft, uppmätta vid mönstringen till värnplikten och jämförde med senare brottsdomar. Resultatet visar att män med högt blodtryck, högre kognitiv förmåga (IQ) och bättre psykologisk funktionsförmåga har lägre risk att dömas för brott. Sambanden gäller även befolkningen i stort och tyder på att samma typer av egenskaper kan skydda mot kriminalitet generellt. Forskarnas slutsats är att det finns egenskaper och förmågor som kan skydda mot att hamna i kriminalitet även för personer som växer upp under svåra förutsättningar som att ha en dömd förälder. Forskaren Sofi Oskarsson menar att tidigt stärka barns kognitiva och psykologiska förmågor kan minska risken för kriminalitet och att det är viktig kunskap för de som arbetar inom skola, socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri och kriminalvården, men också för beslutsfattare som arbetar med tidiga insatser och förebyggande arbete³.

Skolans uppdrag

Enligt 1 kap. § 4 i skollagen (2010:800) är syftet med utbildningen inom skolväsendet att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen, främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Läroplanerna slår fast att skolan har i uppdrag att förmedla och förankra grundläggande värden och därmed förbereda eleverna för att leva och verka i samhället. Detta inkluderar att utbildningen ska förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, demokratiska värderingar samt att lagar och andra föreskrifter i samhället ska följas. Skolan betonar varje människas egenvärde och ska ge alla elever de bästa förutsättningarna för att utvecklas till ansvarstagande och självständiga samhällsmedborgare. Genom att främja delaktighet, social förmåga och ansvar, arbetar skolan aktivt för att förebygga utanförskap som i förlängningen kan leda till kriminalitet och ska vara en trygg och inkluderande arena.

Inom ämnet samhällskunskap ska elever, enligt kursplanens centrala innehåll, få undervisning om kunskapsområdet ”Rättigheter och rättsskipning” i mellan- och högstadiet. I mellanstadiet introduceras eleverna till grundläggande begrepp som rör regler, lagar och påföljder samt rättigheter i samhället. Kriminalitet och möjliga konsekvenser för individ och samhälle finns med i det centrala innehållet. På högstadiet blir innehållet mer komplext, analyserande och med fokus på samhällsstrukturer, rättssystemet och globala perspektiv. I det centrala innehållet finns rättssystemet i Sverige och principer för rättssäkerhet, möjliga orsaker till och konsekvenser av olika typer av kriminalitet och kriminalvårdens uppgifter.

² Biological and psychological protective factors against the intergenerational transmission of criminal convictions: A total population, sibling comparison study (Published online by Cambridge University Press 19 August 2025)

³ [Därför klarar sig vissa från kriminalitet – trots en svår uppväxt - Nyheter - Örebro universitet](#)

Styrning inom brottsförebyggande arbete

I juni 2022 antog kommunfullmäktige ett nytt trygghetsskapande och brottsförebyggande program. Programmet fokuserar på mål och strategier vars primära syfte är att öka tryggheten och minska brottsligheten. Alla stadens nämnder och styrelser är ansvariga för det gemensamma arbetet.

Den 1 juli 2023 trädde Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft. Lagen innebär att kommunerna ska arbeta systematiskt, samordnat och kunskapsbaserat med brottsförebyggande arbete vilket innebär att ta reda på brottsproblemets omfattning, struktur och utveckling samt rikta arbetet mot orsakerna i brottsproblemen. Enligt lagen ska kommunerna minst vartannat år ta fram en lägesbild över den lokala brottsligheten i kommunen samt beslut om en åtgärdsplan utifrån lägesbilden. I lägesbild brott och otrygghet Göteborg 2024 sammanställdes brottslighet och otrygghet ur ett hela-stadenperspektiv. Lägesbilden visar att brottsligheten totalt sett minskar i Göteborg men att brotten har blivit grövre. När det gäller barn och ungas involvering i kriminalitet visar lägesbilden att allt fler rekryteras till kriminella nätverk men att exakt omfattning är svår att mäta. Vidare visar lägesbilden att allt yngre barn exploateras och används av kriminella nätverk för att minska de egna riskerna, sänka kostnaderna och öka konkurrenskraften. De barn som lockas, luras eller tvingas in i gängkriminalitet har oftare än andra vuxit upp i olika former av utsatthet, ju fler riskfaktorer desto högre risk för framtida kriminalitet samt att risken för framtida problem ökar vid skolmisslyckanden.

Utifrån lägesbilden har tre tvärssektoriella områden identifierats där det finns behov av samordning och åtgärder på en hela staden nivå, en av dessa är särskilt utsatta målgrupper där barn och unga som rekryteras till kriminalitet ingår bland målgrupperna. Det långsiktiga målet är att inga barn/unga ska tvingas, insocialiseras eller vilja vara i kriminalitet. Genom utvecklade arbetssätt och insatser ska fler unga i risk upptäckas och minska i antal. Åtgärderna innebär att utveckla arbetssätt för uppsökande och relationsskapande arbete på digitala arenor, genomföra samordnade informationsinsatser riktade till barn, unga och vårdnadshavare om risker och säkerhet på sociala medier samt integrera NPF-relaterad kunskap inom befintliga samverkansformer (SSPF, SIG, Bob).

Samverkan inom brottsförebyggande arbete

Samverkan inom brottsförebyggande arbete innebär att olika parter tillför specifika resurser, kompetenser och kunskaper för att tillsammans minska sannolikheten för brott och reducera brottslighetens skadeverkningar. Barn och unga som bryter mot normer, regler eller lagar behöver uppmärksammas och få stöd så tidigt som möjligt. Då minskar risken för allvarlig problematik eller brottslig utveckling. Genom samverkansformerna kan arbetssätten användas för att sätta in åtgärder i ett område, för en särskild grupp eller för en individ.

SSPF är samverkan mellan skola, socialtjänst, Polis och fritid kring barn och unga i risk för kriminalitet eller i kriminalitet och/eller drogmissbruk. Syftet är att på samtliga preventionsnivåer förebygga och åtgärda fortsatt negativ utveckling för de individer och grupper som identifierats tillhöra målgruppen. Målet är att barn och ungdomar ska ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger. Samverkansstrukturen genom SSPF har en lokal närvaro och arbetar systematiskt med att identifiera och samordna insatser efter behovsnivå för att hjälpa barn och ungdomar så tidigt som möjligt.

Sociala insatsgrupper (SIG) arbetar med samverkan mellan polis och socialtjänst kring ungdomar och unga vuxna i kriminalitet. Syftet är att motivera till och stötta i att lämna kriminella nätverk och/eller kriminalitet. Målet är ett liv fritt från kriminalitet.

Samverkan kring barn och unga i organiserad brottslighet (Bob) är indelad utifrån lokalpolisområden och det är polisen som har samordningsansvar. Målgruppen för samverkansstrukturen utgörs av brottsaktiva barn och unga som antingen redan är etablerade eller har en påtaglig risk att vara på väg in i den organiserade brottsligheten.

I Göteborg samverkar Polis och socialtjänst inom Rätt kurva. Det är ett brottsförebyggande och individanpassat program som i Göteborg riktar sig till barn mellan 8–15 år i Nordost. Polisen tillsammans med socialtjänsten identifierar och erbjuder platser i programmet till barn som anses löpa särskilt stor risk för att falla in i grov brottslighet baserat på tidigare kriminalitet. Grundskoleförvaltningen bidrar i arbetet gällande elevernas skolgång.

Förvaltningens bedömning

Kriminalitet utgör ett allvarligt samhällsproblem som medför betydande samhällsekonomiska kostnader och risker, särskilt för barn och unga som befinner sig i riskzon eller som exploateras av kriminella nätverk.

Skolans grundläggande uppdrag är att förmedla kunskaper, normer och demokratiska värden och det är en avgörande skyddsfaktor att barn och unga når skolans mål och undviker utanförskap och kriminalitet. Skolan arbetar med att främja ansvars-kännande och självständiga samhällsmedborgare. Kunskap om rättssystemet och konsekvenserna av brott är centralt innehåll inom ämnet samhällskunskap.

Barn och unga som bryter mot normer eller lagar behöver uppmärksammas och få stöd så tidigt som möjligt för att minska risken för allvarlig problematik eller brottslig utveckling. Det finns strukturerade samverkansformer riktad mot barn och unga i riskzon, genom SSPF, SIG, Bob och Rätt kurva vilka arbetar systematiskt för att upptäcka och samordna åtgärder på individ-, grupp- och områdesnivå. Dessa strukturer är centrala för att förebygga och åtgärda fortsatt negativ utveckling. Förvaltningens bedömning är att fokus och arbete bör ligga på att stärka och utveckla arbetet genom dessa redan etablerade samverkanstrukturer.

Grundskoleförvaltningen bedömer att befintlig styrning och pågående arbete redan finns inom området genom det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet samt genom åtgärdsplanen som är framtagen utifrån lägesbilden brott och otrygghet Göteborg 2024. Grundskoleförvaltningen har samordningsansvar för att genomföra samordnade informationsinsatser riktade till barn, unga och vårdnadshavare om risker och säkerhet på sociala medier. Att tilldela ytterligare ett uppdrag om en informationskampanj, snarlik det befintliga men med delvis annat fokus, utanför gällande styrning och åtgärdsplan, riskerar att leda till ökad administration och dubbelarbete, vilket är ineffektivt användande av resurser och bidrar till otydlighet i styrningen i stället för att förstärka de insatser som redan pågår.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se (diarienummer SLK-2025-01086)

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef Planering och utveckling

§ 36 Ärendenummer SFC-2025-01543

Svar på remiss - Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Beslut

Motion om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet avstyrks.

Paragrafen förklaras omedelbar justerad.

Handlingar

Tjänsteutlåtande daterat 2026-01-26.

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Yrkanden

Agneta Kjaerbäck (SD) yrkar att motionen ska tillstyrkas med hänvisning till eget yrkande från (SD). Se bilaga 1 till protokollet.

Annelie Schagerström (S) yrkar bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande för (V), (S) och (MP).

Nina Miskovsky (M) yrkar bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande för (M), (L) och (KD).

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkande från (SD) om att motionen ska tillstyrkas mot bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande och finner att nämnden bifaller förvaltningens tjänsteutlåtande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-01-26

Ärendenummer SFC-2025-01543

Handläggare: Nils Jobring

Telefon: 031-365 72 28

E-post: nils.jobring@socialcentrum.goteborg.se

Svar på remiss gällande motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Förslag till beslut

I socialnämnden centrum:

Motion om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet avstyrks.

Paragrafen förklaras omedelbar justerad.

Sammanfattning

Socialnämnden Centrum har fått en remiss gällande motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet. Remissen har även sänts till socialnämnderna Hisingen, Nordost och Sydväst samt Grundskolenämnden. Remissvaret ska ha kommit in till kommunstyrelsen senast 2026-02-27.

Motionärerna ger förslag om att, på sätt som är lämpligt och förenligt med verksamheten, ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott för så väl gärningsmannen som dennes omgivning. Orsakerna som framförs är vikten av att förhindra kriminalitet och att fokus bör vara på brottsoffer.

Förvaltningens bedömning är att det är av stor vikt för samhället att förhindra att individer dras in i kriminalitet och att brottsoffer även ska ges uppmärksamhet. Förvaltningen ger dock information om konsekvenser av brottslighet inom ramen för sina uppdrag. En informationskampanj bedöms inte tillföra ytterligare effekter, och Socialstyrelsen avråder från att använda konsekvensprogram med syfte att avskräcka kriminalitet för åldersgruppen 12-17 år då det kan ha motsatt effekt och öka kriminaliteten. Programmen Socialstyrelsen hänvisar till handlar bland annat om att visa presentationer av fängelsemiljöer.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen bedömer att kostnader för en eventuell informationskampanj innebär kostnader beroende på omfattning av kampanjen, vilket även ger påverkan på nämndens resurser om inte extra tillskott tillförs. Beroende på omfattning skulle även medarbetare behöva lägga en del av sin arbetstid på arbete med kampanjen. Även om inte det är en direkt kostnad kan det ha effekt på andra arbetsuppgifter.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen bedömer att påverkan på den ekologiska dimensionen kan uppstå genom produktion av informationsmaterial i det fall en kampanj genomförs, men bedömningen är att påverkan är ringa.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen bedömer att det är av stor vikt för samhället att motverka kriminalitet och ge stöd till brottsoffer i enlighet vad som anges i motionen. Bedömningen är dock att förvaltningen redan genomför ett arbete för att informera om konsekvenserna av att begå allvarliga brott inom ramen för aktuella uppdrag. Förvaltningen har även verksamhet som är riktad för att ge stöd åt brottsoffer. Bedömningen är att en informationskampanj inte skulle ha någon märkbar effekt och att det som motionärerna efterfrågar redan är någonting som förvaltningen arbetar mycket aktivt med.

Bedömning utifrån barnrättsperspektivet

Förvaltningens bedömning är att barn ska fredas från kriminalitet i största möjliga utsträckning. Förvaltningen ger information inom ramen för uppdrag för barn från 10 år och uppåt.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2026-02-17.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Beskrivning av ärendet

Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) har motionerat om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet. Förslag till beslut är:

Socialnämnd Centrum, Nordost, Sydväst och Hisingen och grundskolenämnden får i uppdrag att, på sätt som är lämpligt och förenligt med verksamheten, ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott för så väl gärningsmannen som dennes omgivning.

Stadsledningskontoret har efterfrågat yttranden från Grundskolenämnden och socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst om motionen. Yttranden ska ha kommit till stadsledningskontoret senast 2026-02-27. Det som nämnden ska bedöma är om den föreslagna utredningen, eller den föreslagna åtgärden, ur nämndens synvinkel bör genomföras.

Motionen och svar har diskuterats med de tre andra socialförvaltningarna, Socialförvaltningen Hisingen, Socialförvaltningen Nordost och Socialförvaltningen Sydväst.

Motionens innehåll

Motionärerna beskriver en ökande brottslighet och att Sverigedemokraterna och regeringspartierna genomför en omläggning av svensk kriminalpolitik. Omläggningen innebär bland annat skärpning av straff och att så kallade straffrabatter tas bort. Som skäl framförs vikten av upprättelse för brottsoffer och brottsofferperspektiv, att förhindra brottslighet och för att avskräcka till kriminalitet. Motionärerna anser att personer i eller i risk för kriminalitet bör informeras om hur hårda straff som väntas om de döms. Det är enligt motionärerna i linje med *Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026*.

Brott i Sverige

Brottsutvecklingen i Sverige de senaste decennierna kan inte beskrivas som vare sig växande eller minskande utan det skiljer sig åt mellan olika brott och samma brottstyp varierar dessutom upp och ner över olika tidsperioder.¹ Förvaltningen konstaterar dock att brott som begås av personer i kriminella nätverk, liksom rekrytering av unga till dessa nätverk, är ett allvarligt problem.

Program och planer i Göteborgs Stad

Motionen hänvisar till *Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026* som förvaltningen arbetar efter. Programmet anger att arbetet för ökad kunskap innebär kunskapsbaserad och utgångspunkt i aktuella lägesbilder och att åtgärder utformas utifrån evidens och erfarenhet.

I *Göteborgs Stads handlingsplan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen 2023–2026* finns fyra fokusområden:

- Tidiga och förebyggande insatser

¹ Brottsförebyggande rådet 2025. *Kortanalys 2025:6 Brottsutvecklingen till och med 2024, Lifvin, Sofie och Schylander, Bror.*

- Insatser riktade till målgruppen som är gängkriminell eller riskerar att rekryteras till kriminalitet.
- Ett samordnat arbete med helhetsperspektiv för att stoppa gängkriminalitet och nyrekrytering till kriminella nätverk.
- Kunskapsbaserat arbete och välgrundad kompetens.

Förvaltningens arbete

Förvaltningen bedriver ett aktivt arbete gentemot unga i riskzonen för kriminalitet och för att unga inte ska dras in i brottslighet, och ger stöd till unga och vuxna för att lämna en kriminell livsstil. I arbetet ingår att prata om vilka konsekvenser och risker som ett kriminellt leverne kan medföra. Risk- och skyddsfaktorer är viktiga delar i arbetet. Det finns också stöd för att det ska vara möjligt att lämna kriminella grupperingar.

- GVI Göteborg – vägra gängvåld

GVI står för gruppvåldsintervention och är en strategi mot grovt våld i kriminella miljöer. Ansvar för den centrala samordningen för GVI-arbetet i Göteborgs Stad är hos Socialförvaltningen Centrum. I arbetet är utgångspunkten att ett fåtal individer står för en stor del av det grova våldet. Utifrån det utförs arbete utifrån *kommunikation*, våldet måste upphöra, *erbjudande om hjälp*, stöd att lämna det kriminella livet och *sanktioner*, grupperingar ska få kännbara sanktioner vid våldsaktioner. Respektive stadsområde har GVI-koordinatorer. I arbetet sker Custom notifications, vilket innebar samtal med enskilda som polisen har kartlagt. Det hålls också call in, vilket innebär att ett antal ledare från kriminella grupperingar samlas för att motta budskapen: Vi vill inte att du skjuter och dödar någon annan, vi vill inte att du ska skjutas, sanktioner mot gänget. Arbetet är ett samarbete mellan Göteborgs Stad, polisområde Storgöteborg och Frivården Göteborg.

- Socialsekreterare i samverkan med Polismyndigheten

Socialsekreterare i samverkan med Polismyndigheten hör organisatoriskt till Socialförvaltningen Centrum men arbetar inom hela kommunen, socialsekreterarna arbetar vid lokala polisområden och är primärt stationerade på polisstation. Samverkan sker tätt med polisen och fokus är främst unga under 18 år som riskerar att hamna i kriminalitet och brottslighet. Socialsekreterarna fångar upp anmälan så det blir rätt vid förhör, bevakar att orosanmälan inkommer. De ger en snabb ingång för ungdomar och unga vuxna till socialtjänsten i deras stadsområde, ger kris- och motivationssamtal och informerar om och slussar vidare till behandlingsinsatser gällande missbruk, medling samt brottsutsatthet. Socialsekreterare vid polisen ger även stöd till brottsutsatta genom stödsamtal och kan slussa vidare till rätt funktion, exempelvis till Stödcentrum för brottsutsatta.

Socialsekreterare vid polisens sektion Brott i nära relation ger information till föräldrar som fått kontaktförbud om gällande regler och hur det går komma i kontakt med sina barn utan att bryta kontaktförbudet.

- Skola, socialtjänst, polis och fritid i samverkan (SSPF)

SSPF-arbetet är en samarbetsform mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. Det riktar sig till barn och unga mellan 10 och 18 år. Målsättningen i arbetet är att fånga upp barnet eller ungdomen tidigt om det finns oro för barnet eller ungdomen. En plan tas fram för stöd, som kan handla om stöd till förälder och vårdnadshavare, läxläsning, samarbete vid

brott – polisen kan uppmärksamma om barnet/ungdomen rör sig i mindre bra miljöer, hjälp att sluta med droger.

- Sociala insatsgrupper (SIG)

SIG är till för den som är mellan 18 till 25 år och som vill lämna kriminella grupperingar. Inom samarbetet samverkar en rad parter, såsom Socialförvaltningen Centrum, polisen men även Arbetsförmedlingen, psykiatrin och vuxenutbildningen. En SIG-samordnare ger stöd i processen för att bryta med kriminella grupperingar.

I arbetet med såväl SSPF som SIG är en stor del av jobbet att prata med den unge om vilka konsekvenser hans leverne kan leda till. Där ingår även den juridiska konsekvensen, förutom social, psykologisk och fysisk. Risk- och skyddsfaktorer behandlas i regel i samverkansmöten.

- Samlad avhopparverksamhet Göteborgs Stad (SAV)

Inom Socialförvaltningen Centrum organiseras samlad avhopparverksamhet. Verksamheten riktar sig till hela kommunen och är för den som är över 20 år, skriven i Göteborg och som vill lämna kriminalitet. Det finns vissa kriterier för att SAV ska handlägga ärendet, då det ska vara en så kallad särskild avhoppare. Det ska finnas tydlig koppling till kriminellt nätverk/gäng/gruppering, bekräftad hög hotbild, motiv att förändra livsstil och lämna kriminalitet. Individer som deltar i SAV:s program behöver vara beredda på att flytta från Göteborg. Är bedömningen att det inte rör sig om särskild avhoppare tar ordinarie socialtjänst över ärendet.

I dagsläget kontaktar den som vill hoppa av kriminalitet SAV direkt eller via sin frivårdare. SAV planerar dock för att börja med uppsökande verksamhet under våren i häktet.

- Resursteam vid radikaliserings och våldsbejakande extremism

Resursteam vid radikaliserings och våldsbejakande extremism ger information, råd och stöd till personer anhöriga som vill lämna våldsbejakande extremistiska miljöer. Resursteam ger också stöd till personal inom skolor och socialtjänst.

- Informationsmaterial *Gängsnacket* och filmen *Min bästa vän*

Polisen och länsstyrelserna i Sverige har tagit fram ett informationsmaterial, *Gängsnacket*, om hur man kan prata med ungdomar om rekrytering och kriminalitet. Socialsekreterare i samverkan med polisen informerar om materialet då de besöker skolor. Då de märkt att det varit nödvändigt med att gå ner i åldrarna, då kriminalitet börjar tidigare, besöker man nu fjärde-klasser.

Det finns även en film på Polismuseet (digital sida), *Min bästa vän*, som handlar om en ung persons bästa vän dras in i kriminalitet. Till filmen finns tillhörande lärarhandledning.

Förvaltningen erbjuder även stöd gentemot brottsoffer vilket motionärerna framför som centralt.

- Socialsekreterare vid polisens sektion Brotts i nära relation ger information till frihetsberövade föräldrar och vuxna boendes med barn. De ger även information

till våldsutsatta minderåriga om vilket stöd, skydd och vilken hjälp det finns i staden och kan hjälpa till med kontakt.

- Stödcentrum för brottsutsatta är en samtalsmottagning som ger stöd till den som bor i Göteborg och tar emot både barn och vuxna oavsett ålder. Närstående eller vittnen till brott kan också få stöd av enheten.
- Vid Barnahus samverkar polis, socialtjänst, åklagare och psykologer när det finns misstanke om att barn utsatts för misshandel, sexuella övergrepp och/eller kvinnlig könsstympning. När en anmälan om våld eller sexuella övergrepp kommer in till polisen kallar socionomerna på Barnahus de samverkande myndigheterna och socialtjänsten i stadsdelen till ett samråd. På samrådet sker planering vi för barnförhöret och för hur socialtjänsten och Barnahus ska kunna stötta barnet och dess familj på bästa sätt.

Information om konsekvenser

I Socialstyrelsens kunskapsstöd *Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott för barn 6–17 år* avråder de från att visa på risker och allvarliga konsekvenser av brottslighet genom konsekvensprogram av typen Scared Straight för barn 12–17 år med hög risk för fortsatt normbrytande beteende.

Scared Straight är en typ av konsekvensprogram med syfte att avskräcka barn i tonåren från kriminellt beteende. Insatsen består av verkliga presentationer av fängelsemiljöer för att visa på de risker och allvarliga konsekvenser som ett fortsatt normbrytande beteende skulle kunna medföra. I Sverige har denna typ av program också bestått av besök på bland annat akutmottagningar och missbruksmottagningar.

Forskning visar att dessa program i stället kan öka risken för fortsatt kriminalitet.²

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att motionen väcker viktiga frågor om att förhindra att individer dras in i kriminalitet och att brottsoffer ska ges uppmärksamhet. Förvaltningens bedömning är att information om konsekvenser av kriminalitet ges inom ramen för befintliga uppdrag och verksamheter, samtidigt som det finns verksamheter som fokuserar på brottsoffer. En informationskampanj om konsekvenser av kriminalitet bedömer förvaltningen inte tillför något ytterligare i det avseendet.

Roger Söderstrand

Avdelningschef

Sandra Säljö

Förvaltningsdirektör

² Socialstyrelsen 2021. *Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott Kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6–17 år*, sida 53

§ 45 Ärendenummer SFH-2025-00836

Yttrande över motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet (SLK-2025-01086)

Beslut

1. Avstyrker motionen från Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet.
2. Förklarar paragrafen som omedelbart justerad

Tidigare behandling

Socialförvaltningen Hisingen har getts tillfälle att yttra sig över en motion som föreslår att socialnämnderna ska ges i uppdrag att genomföra löpande informationskampanjer om de rättsliga konsekvenserna av allvarlig brottslighet.

Motionen föreslår att de tre socialnämnderna och grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om de rättsliga konsekvenserna av att begå allvarliga brott för såväl gärningsmannen som dennes omgivning.

Motionen utgår från att flera av kommunens verksamheter har kontakt med personer som är indragna i, eller riskerar att dras in i kriminalitet. I syfte att förebygga brott föreslås att dessa individer ska uppmärksammas på de hårda straff och rättsliga konsekvenser som väntar vid fällande dom.

Förvaltningen ska inkomma med svar till stadsledningskontoret senast den 27 februari 2026.

Yrkanden

Ludvig Heldevik (SD) yrkar bifall till yttrandet över motionen om att informera om konsekvenser av allvarlig brottslighet.

Bo Anderssen (L) yrkar avslag till yttrandet över motionen om att informera om konsekvenser av allvarlig brottslighet

Handlingar

1. Tjänsteutlåtande, motion om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet
2. Remismissiv motion
3. H 2025 nr 221

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-02-24

4. Yrkande SD angående motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Reservation

Ludvig Heldevik (SD)

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Yrkande

2026-02-16

Punkt 13

Yrkande angående – Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Förslag till beslut

Att Socialnämnden Hisingen

1. Tillstyrker Motionen i sin helhet
2. Förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Yrkandet

Under de senaste decennierna har Sverige haft en slapp kriminalpolitik som haft en syn på att kriminella fallit offer för sociala och strukturella faktorer snarare än fullt ansvariga för sina egna handlingar. Konsekvenserna av detta är att Sverige drabbats av växande brottslighet och Göteborg är inget undantag, snarare tvärtom.

Sverigedemokraterna och regeringspartierna genomför nu den största omläggningen av svensk kriminalpolitik någonsin. Vi skärper straffen och avskaffar rabatter som inneburit att personer som begått allvarliga brott kunnat komma undan med lindriga straff. Kriminalvården räknar med att straffmassan kommer att mångdubblas. Det innebär att de utdelade straffen i alla fall kommer vara avsevärt mer kännbara än någon gång i modern tid.

Det är därför viktigt att människor på randen av kriminalitet vet om vilka konsekvenser ett brottsligt leverne får för dem själva men också deras omgivning.

Flera av kommunens verksamheter är naturliga kontaktytor mellan personer som är indragna i eller riskerar att dras in i gängkriminalitet och ett kriminellt leverne. Vi ser därför att kommunen tar ansvaret att informera om, i den mån det är lämpligt, hur hårda straff som väntar om de döms, men även risken att deras prylar, fordon och eventuella bostäder kan förverkas.

Motionen föreslår inte avskräckande program av typen "Scared Straight", vilka Socialstyrelsen avråder från, utan förutsätter att informationsinsatser utformas i enlighet med evidens och barnrättsperspektiv.

Med denna bakgrund anser vi att nämnden bör tillstyrka motionen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-01-28

Ärendenummer SFH-2025-0036

Handläggare

Jeanette Karlsson

Telefon: 031- 366 73 54

E-post:

jeanette.karlsson@socialhisingen.goteborg.se

Yttrande över motion om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Förslag till beslut

Socialnämnd Hisingen:

1. Avstyrker motionen från Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet.
2. Förklarar paragrafen som omedelbart justerad

Sammanfattning

Socialförvaltningen Hisingen har getts tillfälle att yttra sig över en motion som föreslår att socialnämnderna ska ges i uppdrag att genomföra löpande informationskampanjer om de rättsliga konsekvenserna av allvarlig brottslighet.

Motionen föreslår att de tre socialnämnderna och grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om de rättsliga konsekvenserna av att begå allvarliga brott för såväl gärningsmannen som dennes omgivning.

Motionen utgår från att flera av kommunens verksamheter har kontakt med personer som är indragna i, eller riskerar att dras in i kriminalitet. I syfte att förebygga brott föreslås att dessa individer ska uppmärksammas på de hårda straff och rättsliga konsekvenser som väntar vid fällande dom.

Förvaltningen ska inkomma med svar till stadsledningskontoret senast den 27 februari 2026.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En löpande skulle informationskampanj skulle kräva resursinsatser i form av kommunikatörer, kommunikationsmaterial och samordning av insatsen. Förvaltningen ser inte för att föreslagen informationskampanj skulle leda till minskad brottslighet och skulle därför inte heller medföra några minskade kostnader för kommun eller enskilda invånare.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen bedömer att ett långsiktigt, tillitsbaserat och kunskapsstyrt brottsförebyggande arbete är centralt för social hållbarhet och minskad kriminalitet. Socialtjänstens möjlighet att nå barn, unga och vuxna i riskzon bygger i hög grad på förtroende, frivillighet och tydliga roller mellan samhällsaktörer. I detta ingår även att genom dialog höja medvetenheten hos unga och deras föräldrar vad olika riskbeteenden kan få för konsekvenser.

Det saknas stöd i forskning för att löpande informationskampanjer med avskräckande eller skrämselfaserade budskap skulle påverka ungdomars beteende. Det skulle dock kunna ha en negativ effekt. Om det bidrar till att socialtjänsten uppfattas som repressiv snarare än stödjande, kan det minska benägenheten att söka och ta emot stöd. En sådan utveckling kan leda till att individer och familjer med behov av stöd avstår från kontakt med socialtjänsten, vilket i förlängningen kan försvåra vår möjlighet att komma in med tidiga och förebyggande insatser.

Förvaltningen bedömer därför att befintliga, riktade och individnära insatser information om konsekvenser av kriminalitet kan kombineras med stöd och dialog, bättre bidrar till social hållbarhet, trygghet och minskad brottslighet

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 17 februari 2026.

Bilaga som ingår i beslutsunderlaget

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden Hisingen har i uppdrag att lämna yttrande gällande motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet. Motionen har även skickats till Socialnämnderna Sydväst, Nordost och Centrum samt till grundskolenämnden för yttrande.

Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast 2026-02-27

Samhället har under senare år sett en ökning av allvarlig brottslighet, vilket har aktualiserat behovet av åtgärder för att stärka det brottsförebyggande arbetet och öka tryggheten i samhället. Mot denna bakgrund har en motion väckts med förslag om att kommunen ska ta ett tydligare ansvar för att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet. Motionärerna hänvisar till pågående förändringar inom svensk kriminalpolitik, där straffnivåerna har skärpts och påföljderna för allvarliga brott blir mer kännbara. Enligt motionen är det viktigt att personer som befinner sig i eller riskerar att dras in i kriminalitet får ökad kunskap om de rättsliga konsekvenserna av ett brottsligt leverne, både för dem själva och för deras omgivning.

Motionen föreslår därför att socialnämnderna och grundskolenämnden ges i uppdrag att, på sätt som är lämpligt och förenligt med verksamheten, ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott, i linje med Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026.

Förvaltningen delar motionens grundläggande ambition att förebygga kriminalitet och öka tryggheten i Göteborg. En viktig del i det arbetet är insatser riktade till unga, deras vårdnadshavare eller andra vuxna i ungas närhet. Samtidigt behöver föreslagna åtgärder prövas mot socialtjänstens uppdrag, gällande lagstiftning samt tillgänglig forskning och beprövad erfarenhet. Analysen nedan utgår från socialförvaltningens ansvar, roll och arbets sätt samt från en övervägning av vilka insatser som bedöms ha bäst förutsättningar att långsiktigt bidra till minskad kriminalitet och ökad trygghet.

Socialtjänstens uppdrag och roll

Kommunerna har ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet och socialtjänsten är en central aktör i detta arbete. Socialförvaltningens uppdrag är att arbeta förebyggande, stödjande och behandlande för att minska risken för social problematik, inklusive kriminalitet. Arbetet ska i största möjliga mån bygga på frivillighet, tillit och långsiktiga relationer med individer och familjer.

Polismyndighetens uppdrag skiljer sig från socialtjänstens och omfattar att förebygga, förhindra, utreda och lagföra brott. Inom detta uppdrag ryms även kommunikation om straff, rättsliga konsekvenser och påföljder samt andra kontroll- och sanktionsorienterade åtgärder.

Förvaltningen bedömer att förslaget om att socialtjänsten ska genomföra informations- eller kommunikationsinsatser med fokus på skärpta straff och brottslighetens negativa konsekvenser ligger närmare rättsväsendets brottsbekämpande och normerande ansvar än socialtjänstens förebyggande och stödjande uppdrag. Det finns stora fördelar med att vi samarbetar mellan uppdragen, men att respektive huvudman är avsändare utifrån sitt grunduppdrag.

Pågående brottsförebyggande arbete

Brottsförebyggande arbete bedrivs dagligen inom förvaltningen på flera olika nivåer och inom ramen för ordinarie verksamhet. Arbetet omfattar såväl universella som selektiva och indikerade insatser riktade till barn, unga och vuxna, och sker genom individuella kontakter, familjearbete, gruppinsatser, uppsökande arbete, samt strukturerade samverkansformer. Information om kriminalitet och dess konsekvenser utgör en del av detta arbete och ges kontinuerligt på ett sakligt, ålders- och individanpassat sätt, med fokus på att stärka skyddsfaktorer och främja prosociala val. Detta ansvar vilar inte enbart inom särskilda samverkansmodeller utan är en del av socialtjänstens samlade förebyggande, stödjande och behandlande uppdrag. Information om konsekvenserna av att begå brott ges utöver det genom särskilda satsningar och arbets sätt, exempelvis genom;

Gängsnacket

Socialförvaltningen genomför, inom ramen för SSPF-samverkan, lektioner i grundskolan utifrån Länsstyrelsens material *Gängsnacket* för elever i årskurs 4 och 6. Insatsen syftar till att belysa konsekvenserna av att hamna i kriminalitet och att ge kunskap om hur rekrytering till kriminella nätverk kan se ut. Under 2024 nådde insatsen cirka 675 elever och under 2025 cirka 1 275 elever. Insatsen fortsätter även under 2026.

Gruppvåldsintervention (GVI)

Göteborgs stad arbetar med GVI i samverkan mellan Polismyndigheten, Kriminalvården, och civilsamhället. Arbets sättet bygger på fokuserad avskräckning och riktar sig till de individer och grupper som driver det grova våldet. Inom GVI kombineras tydlig kommunikation om konsekvenser av fortsatt kriminalitet, med erbjudande om stöd för att

lämna kriminalitet samt samordnade sanktioner genom rättsväsendets aktörer om kriminaliteten inte upphör. Genom arbetssättet förmedlar polis och kriminalvård, i dialog med den enskilde, information om konsekvenser för kriminalitet i avskräckningssyfte. Information är då noggrant avvägd gällande hur den förmedlas och till vem. Budskapet om konsekvenser är tydligt, men förmedlar också en öppen dörr till stöd och hjälp, från socialtjänsten och övriga parter, för att bryta sin kriminella bana genom stöd till avhopp

Avskräckning som metod

Forskning inom kriminologi, utvecklingspsykologi och prevention visar att generella skrämselfaserade insatser sällan har långsiktig brottsförebyggande effekt och i vissa fall kan vara kontraproduktiva. Socialstyrelsen avråder uttryckligen från så kallade *Scared Straight*-insatser, då dessa visar sig öka snarare än minska kriminalitet hos unga. Forskningen visar vidare att risken att upptäckas har större betydelse för brottsprevention än straffens stränghet. Brottaktiva individer tenderar dessutom att underskatta risken att åka fast, vilket talar emot att information om hårdare straff i sig skulle ha avskräckande effekt.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att löpande informationskampanjer med fokus på straffrisk och rättsliga konsekvenser är en metod som inte bör prioriteras inom socialtjänsten, utan att resurser i stället riktas till de verksamheter som möter unga i olika miljöer och situationer.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen sammanfattande bedömning är följande:

- Det brottsförebyggande arbetet inom socialförvaltningen bedrivs på flera nivåer och vilar på kunskapsbaserade metoder, beprövad erfarenhet och långsiktiga arbetssätt.
- Det saknas vetenskapligt stöd för att generella informationskampanjer med fokus på straff och rättsliga konsekvenser har en brottsförebyggande effekt, och forskning visar att skrämselfaserade insatser i vissa fall kan vara kontraproduktiva.
- Motionens intention att förebygga kriminalitet och öka kunskapen om brott och dess konsekvenser hanteras mer ändamålsenligt genom befintliga insatser, där information om konsekvenser kombineras med stödjande, individnära och samverkande åtgärder.
- Insatser som huvudsakligen fokuserar på avskräckning genom information om straff och rättsliga påföljder ligger närmare rättsväsendets brottsbekämpande och normerande uppdrag än socialförvaltningens stödjande och förebyggande uppdrag.
- En utveckling där socialtjänsten blir huvudaktör i det repressiva och avskräckande budskapet, kan minska förtroendet för socialtjänsten, motverka pågående arbete mot desinformation och leda till att personer med behov av stöd avstår från att ta kontakt, vilket i förlängningen kan försvåra det brottsförebyggande arbetet.

Mot denna bakgrund föreslås att motionen avslås.

Marie Larsson
Förvaltningsdirektör
Socialförvaltningen Hisingen

Jeanette Karlsson
Processledare kriminalitet
Socialförvaltningen Hisingen

Beslutet expedieras till

Stadsledningskontoret

§ 51 Ärendenummer SOCN-2025-01804

Svar på remiss: Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Beslut

1. Socialnämnden Nordost avstyrker motionen om att ta fram och genomföra en särskild informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott.
2. Socialnämnden Nordost överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden Nordost förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Justering

Socialnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen. Datum för justering den 24 februari 2026.

Ärendet

Socialnämnden Nordost har fått en motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet. Motionen har även skickats till socialnämnderna Hisingen, Sydväst och Centrum samt till grundskolenämnden för yttrande. Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 27 februari 2026.

Handlingar

1. Socialförvaltningens tjänsteutlåtande, med bilaga, daterat den 14 november 2025.
2. Yrkande från (SD) daterat den 19 februari 2026.

Yrkanden

Lena Landén-Ohlsson (S) yrkar i enlighet med socialförvaltningens förslag till beslut.

Per-Eric Trulsson (SD) yrkar i enlighet med yrkandet från (SD).

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att förslaget från Lena Landén-Ohlsson (S) bifallits, och att yrkandet från Per-Eric Trulsson (SD) därmed avslås.

Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd propositionsordning:

Ja-röst för bifall till yrkandet från Lena Landén-Ohlsson (S).

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-02-24

Nej-röst för bifall till yrkandet från Per-Eric Trulsson (SD).

För Ja-propositionen röstar Hannah Klang (V), Erne Ahlman (S), Anneli Eriksson (S), Stig Andersson (MP), Victor Rundström (C) och ordförande Lena Landén-Ohlsson (S).

För Nej-propositionen röstar Johan Fält (M), Anita Karlmark (M), Gunnar Barrvik (D), Per-Eric Trulsson (SD) och Rita Stålbart (KD).

Med *sex* röster för yrkandet från Lena Landén-Ohlsson (S) och *fem* röster för yrkandet från Per-Eric Trulsson (SD) beslutar socialnämnden att bifalla yrkandet från Lena Landén-Ohlsson (S).

Reservationer

Johan Fält (M), Anita Karlmark (M), Gunnar Barrvik (D), Per-Eric Trulsson (SD) och Rita Stålbart (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Per-Eric Trulssons (SD) yrkande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen.

Yrkande
2026-02-19

Nr 13

Yrkande angående svar på remiss - Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Förslag till beslut

I nämnden:

Motionen tillstyrkes

Yrkandet

Motionen syftar till att stärka det brottsförebyggande arbetet genom att säkerställa att personer i eller nära riskzon för kriminalitet får tydlig och åldersanpassad information om de juridiska, sociala och personliga konsekvenser som följer av allvarlig brottslighet, såväl för individen själv som för dennes omgivning.

Förvaltningen redogör för att information om konsekvenser redan ges inom ramen för verksamheter såsom SSPF, SIG, GVI och avhopparverksamhet. Detta visar att konsekvensinformation redan bedöms vara en relevant och viktig del av stadens arbete. Motionen innebär därför inte att införa ett nytt eller oprövat arbetssätt, utan att säkerställa att detta arbete ges en tydligare struktur, ökad likvärdighet mellan stadsområden och en mer sammanhållen inriktning.

Det framgår inte av remissvaret hur informationen följs upp idag, kvalitetssäkras eller säkerställs att nå samtliga relevanta målgrupper - särskilt unga i riskzon utanför etablerade insatser. Ett tydligt politiskt uppdrag skulle bidra till ökad transparens, systematik och långsiktighet i genomförandet.

Motionen föreslår **inte** avskräckande program av typen "Scared Straight", vilka Socialstyrelsen avråder från, utan förutsätter att informationsinsatser utformas i enlighet med evidens och barnrättsperspektiv. Att avstyrka motionen med hänvisning till att arbete redan pågår riskerar att innebära att utvecklingsmöjligheter inte tas tillvara.

Med bakgrund av stadens ambition att motverka nyrekrytering till kriminalitet och stärka brottsofferperspektivet bedöms motionens förslag vara proportionerligt, förenligt med gällande program och ett naturligt steg i det fortsatta trygghetsskapande arbetet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-11-14

Diarienummer SOCN-2025-01804

Handläggare

Andrea Canelo Rojas

Telefon: 031-365 20 71

E-post:

andrea.canelo.rojas@socialnordost.goteborg.se

Svar på remiss om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Nordost avstyrker motionen om att ta fram och genomföra en särskild informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott.
2. Socialnämnden Nordost översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden Nordost förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att ge socialnämnderna och grundskolenämnden i uppdrag att ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott. Motionen syftar till att förebygga kriminalitet genom ökad kunskap om straffrättsliga konsekvenser.

Förvaltningen bedömer att de intentioner som uttrycks i motionen redan omhändertas genom befintliga arbetssätt, såsom SSPF, social insatsgrupp (SIG), avhoppbarverksamhet och samverkan med Polismyndigheten. Därutöver bedriver UngNordost flera förebyggande insatser som Rätt kurva, föräldramobilisering som strategi i det brottsförebyggande arbetet och har skolsociala team på utvalda skolor i Nordost. I Nordost finns även en lokal åtgärdsplan för problemområdet ungdomar i risk för kriminalitet, där informationsinsatser ingår som en del av det samlade arbetet. Inom ramen för detta genomförs bland annat informationsinsatser riktade till vårdnadshavare där Polismyndigheten och SSPF använder material såsom foldern *Gängsnacket* i möten med familjer.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att motionens förslag inte tillför ett mervärde utöver redan pågående arbete och föreslår därför att motionen avstyrks.

Sista svarsdag till stadsledningskontoret är den 27 februari 2026.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget i motionen skulle innebära ökade kostnader för framtagande, genomförande och uppföljning av en ny informationskampanj, inklusive personalresurser och administrativt stöd. Det finns i nuläget ingen finansiering avsatt för en sådan insats.

Förvaltningen bedömer att befintliga resurser används mer effektivt genom pågående individ- och samverkansinsatser med dokumenterad effekt. Förslaget riskerar att medföra dubbelarbete och omprioriteringar inom ordinarie verksamhet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Befintliga arbetssätt såsom SSPF, SIG och avhopparverksamhet möjliggör dialog om konsekvenser av kriminalitet på ett sätt som tar hänsyn till individens ålder, mognad, livsvillkor och rätt till skydd. Arbetssätten beaktar barnets bästa enligt barnkonventionen samt principer om jämlikhet, icke-diskriminering och personlig integritet. Även UngNordosts övriga insatser, såsom Rätt kurva, föräldramobilisering och skolsociala team bidrar till tidig upptäckt, stärkt föräldraförmåga och ökad samordning kring barn och unga i riskzon. Den lokala åtgärdsplanen för ungdomar i risk för kriminalitet säkerställer att informationsinsatser genomförs på ett målgruppsanpassat och relationsbaserat sätt, bland annat genom dialog med vårdnadshavare i samverkan med Polismyndigheten.

Förvaltningen bedömer därför att motionens förslag inte tillför ett mervärde ur ett socialt hållbarhetsperspektiv jämfört med nuvarande arbetssätt.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 17 februari 2026.

Bilagor

1. Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden Nordost har fått en motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet. Motionen har även skickats till socialnämnderna Hisingen, Sydväst och Centrum samt till grundskolenämnden för yttrande.

Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 27 februari 2026.

Motionens innehåll

Motionen tar sin utgångspunkt i en beskrivning av en ökad brottslighet i Sverige. Motionärerna hänvisar till pågående förändringar inom kriminalpolitiken, där straffen för allvarliga brott föreslås skärpas och tidigare strafflindrande inslag tas bort. Mot bakgrund av detta framhåller motionärerna vikten av att personer som befinner sig i, eller riskerar att dras in i kriminalitet har kännedom om de straffrättsliga konsekvenser som kan följa av att begå allvarliga brott.

Mot denna bakgrund föreslår motionärerna att socialnämnderna Centrum, Nordost, Sydväst och Hisingen samt grundskolenämnden ges i uppdrag att, på ett sätt som är förenligt med respektive verksamhet, ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott för såväl den enskilde som dennes omgivning.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar motionens övergripande mål om att förebygga kriminalitet och minska att barn och unga dras in i allvarlig brottslighet. Förvaltningen delar även uppfattningen att brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem och att kunskap om konsekvenser av brottsligt beteende, inklusive straffrättsliga konsekvenser, är viktig. Samtidigt bedömer förvaltningen att de intentioner som uttrycks i motionen redan omhändertas genom ett samlat och långsiktigt brottsförebyggande arbete inom socialförvaltningen Nordost.

I Nordost bedrivs ett omfattande förebyggande arbete genom etablerade samverkansformer såsom SSPF, sociala insatsgrupper (SIG), avhopparverksamhet och nära samverkan med Polismyndigheten. Därutöver bedriver UngNordost flera riktade insatser med fokus på tidig prevention och stärkt skydd runt barn och unga, bland annat genom Rätt kurva, föräldramobilisering som strategi i det brottsförebyggande arbetet samt skolsociala team på utvalda skolor.

Förvaltningen bedömer att information om konsekvenserna av kriminalitet, inklusive straffrättsliga konsekvenser behöver ges i enlighet med forskning och nationella rekommendationer, exempelvis Socialstyrelsens kunskapsstöd. Detta innebär att information bör förmedlas inom ramen för ett individanpassat motivationsarbete anpassat till individens ålder, mognad och livssituation. Ett sådant arbetssätt tillämpas redan i dag inom ramen för de insatser som nämnts ovan.

Förvaltningen har även antagit en lokal åtgärdsplan för problemområdet ungdomar i risk för kriminalitet. Inom ramen för denna genomförs informationsinsatser sker i dialog genom att Polismyndigheten och SSPF använder informationsmaterial såsom *Gängsnacket* i möten med vårdnadshavare. Förvaltningen bedömer att denna typ av

riktade och relationsbaserade informationsinsatser har bättre förutsättningar att nå avsedd målgrupp än en generell informationskampanj.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att motionens förslag inte tillför ett mervärde i förhållande till pågående arbete och föreslår att motionen avstyrks.

Socialförvaltning Nordost

Annie Hohlfält
Avdelningschef

Fredrik Johansson
Förvaltningsdirektör

§ 34 Ärendenummer SFSV-2025-01020

Svar på remiss: Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Beslut

Socialnämnd Sydväst avstyrker motionen från Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen bedriver ett omfattande arbete för att motverka kriminalitet hos barn, unga och vuxna. Inom ramen för detta arbete ges individer och grupper redan idag information om konsekvenserna av ett brottsligt leverne som en del i förändrings- och motivationsarbetet.

Förvaltningen bedömer att det utökade uppdraget som beskrivs i motionen om en löpande informationskampanj till alla i målgruppen om brottens konsekvenser, med fokus på skärpta straff, inte stämmer överens med aktuell forskning om effektiva insatser för att motverka brott och att en sådan kampanj därför inte bör genomföras.

Förvaltningen föreslår därför att avstyrka motionen.

Handling

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 november 2025.

Yrkanden

Lena Ferm (SD) yrkar att motionen ska tillstyrkas.

Helen Johansson (V) yrkar att motionen ska avstyrkas enligt förvaltningens förslag.

Wilhelm Warborn (M) yrkar å M, D och KD:s vägnar med instämmande L att motionen ska avstyrkas enligt förvaltningens förslag.

Sophia Nilsson (MP) yrkar att motionen ska avstyrkas enligt förvaltningens förslag.

Ingrid Karlsson (S) yrkar att motionen ska avstyrkas enligt förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkandet från Johansson (V), Warborn (M), Nilsson (MP) och Karlsson (S) har vunnit och att motionen därmed avstyrks.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-11-10

Ärendenummer SFSV-2025-01020

Handläggare

Jenny Haglind, Erika Olofsson

Telefon: 031-356 00 00

E-post: jenny.haglind@socialsydvast.goteborg.seerika.olofsson@socialsydvast.goteborg.se

Svar på remiss: Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Förslag till beslut

Socialnämnd Sydväst avstyrker motionen från Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Socialnämnden Sydväst har fått en motion som beskriver att kriminalpolitiken i Sverige håller på att förändras vilket innebär skärpta straff och avskaffande av straffrabatter. Motionärerna anser att personer i eller i risk för kriminalitet bör informeras om hur hårda straff som väntas om de döms.

Motionärerna föreslår därför att de fyra socialnämnderna och grundskolenämnden får i uppdrag att, på sätt som är lämpligt och förenligt med verksamheten, ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott för såväl gärningsmannen som dennes omgivning.

Sista svarsdag är 27 februari 2026.

Forskning visar att det finns en avskräckande effekt av att känna till att en handling är brottslig och av att uppleva att det finns en risk att åka fast. Däremot har förändringar i straffnivåer, varken skärpningar eller lättnader, ingen större avskräckande effekt.

Förvaltningen bedriver ett omfattande arbete för att motverka kriminalitet hos barn, unga och vuxna. Inom ramen för detta arbete ges individer och grupper redan idag information om konsekvenserna av ett brottsligt leverne som en del i förändrings- och motivationsarbetet.

Förvaltningen bedömer att det utökade uppdraget som beskrivs i motionen om en löpande informationskampanj till alla i målgruppen om brottens konsekvenser, med fokus på skärpta straff, inte stämmer överens med aktuell forskning om effektiva insatser för att motverka brott och att en sådan kampanj därför inte bör genomföras.

Förvaltningen föreslår därför att avstyrka motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Samhällets kostnader för kriminalitet är höga och insatser som motverkar kriminalitet är därför viktiga att genomföra ⁽¹⁾.

Kostnaderna för en eventuell informationskampanj beror på kampanjens omfattning och genomförande. Dock bör resurser, oavsett omfattning, inte användas på insatser som bedöms ha begränsad effekt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Påverkan på den ekologiska dimensionen, till exempel genom resursförbrukning för informationsmaterial och administration beror på vilka informationskanaler som skulle användas men bedöms inte vara särskilt omfattande.

Bedömning ur social dimension

Insatser som förebygger kriminalitet är viktiga för en socialt hållbar utveckling.

Förvaltningen bedömer utifrån forskningsunderlaget att en informationskampanj, som den som beskrivs i motionen, inte kommer att minska kriminaliteten och därför inte heller bidra positivt till den sociala hållbarheten.

Bedömning utifrån barnrättsperspektivet

Eftersom förvaltningen bedömer att en informationskampanj som den beskrivs i motionen inte skulle minska kriminaliteten så bedöms även effekterna för barn och unga som små eller obetydliga.

Bilaga som ingår i beslutsunderlaget

Bilaga 1 Motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden Sydväst har fått en motion av Rasmus Ragnarsson (SD), Agneta Kjaerbeck (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om att informera om konsekvenserna av allvarlig brottslighet. Motionen har även skickats till socialnämnderna Hisingen, Nordost och Centrum samt till grundskolenämnden för yttrande.

Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 27 februari 2026.

Motionens innehåll

Motionen beskriver en ökad brottslighet i Sverige och att Sverigedemokraterna och regeringspartierna nu genomför en omläggning av kriminalpolitiken, bland annat genom strängare straff och avskaffade straffrabatter. Motionärerna anser att personer i eller i risk för kriminalitet bör informeras om hur hårda straff som väntas om de döms.

Motionärerna föreslår därför att Socialnämnderna Sydväst, Centrum, Nordost och Hisingen och grundskolenämnden får i uppdrag att, på sätt som är lämpligt och förenligt med verksamheten, ta fram och genomföra en löpande informationskampanj om konsekvenserna av att begå allvarliga brott för såväl gärningsmannen som dennes omgivning.

Brottsutveckling i Sverige

Brottsutvecklingen i Sverige de senaste decennierna kan inte beskrivas som vare sig växande eller minskande utan det skiljer sig åt mellan olika brott och samma brottstyp varierar dessutom upp och ner över olika tidsperioder⁽²⁾. Förvaltningen konstaterar dock att brott som begås av personer i kriminella nätverk, liksom rekrytering av unga till dessa nätverk, är ett allvarligt problem både nationellt och i vårt stadsområde. Vi kan också konstatera att kriminella nätverk i högre grad än tidigare anlitar yngre barn för att utföra allvarliga brott. Dessa problem behöver motverkas.

Verksamma åtgärder och nuvarande arbetssätt

Förvaltningen arbetar på flera sätt för att motverka att unga dras in i brottslighet samt för att motivera och stötta både unga och vuxna att lämna en kriminell livsstil.

Exempel på insatser är samverkan och individuellt stöd till barn, ungdomar, unga vuxna och deras familjer inom ramen för SSPF, Mini-SSPF, SIG och Bob. För vuxna erbjuds individuella och gruppbaseade insatser genom GVI, lokala avhopparsinsatser samt den stadengemensamma centrala samlade avhopparsverksamheten. Förvaltningen genomför även insatser riktade till föräldrar, bland annat genom föräldramöten, föräldraforum och informationsmaterial såsom Gängsnacket. I de insatser som beskrivs ovan ges information om olika slag av konsekvenser av ett brottsligt leverne, som en del i motivationsarbetet, på det sätt som är gynnsamt för individens förändringsarbete.

Under de senaste åren har förvaltningen arbetat aktivt med att stärka medarbetarnas kompetens och utveckla arbetssätten i linje med metoder som enligt forskning har god effekt. Arbetet utgår bland annat från Socialstyrelsens kunskapsstöd *Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott för barn 6–17 år*. I kunskapsstödet beskrivs behandlingsmetoder samt principerna om risk, behov och mottaglighet som innebär en anpassning av insatser till varje individ. I principen om mottaglighet ingår också motivationsarbete vilket bland annat kan innefatta information om vilka negativa konsekvenser som nuvarande situation kan leda till både på kort och

lång sikt⁽³⁾. De tre principerna används också för att förebygga återfall i brott bland vuxna⁽⁴⁾.

Socialstyrelsens kunskapsstöd avråder från att visa på risker och allvarliga konsekvenser av brottslighet genom program av typen Scared Straight för barn 12–17 år med hög risk för fortsatt normbrytande beteende, oavsett om programmet haft ett konfronterande eller undervisande innehåll. Forskning visar att dessa program i stället kan öka risken för fortsatt kriminalitet.

Straffskärpnings betydelse och effekter diskuteras på olika nivåer i samhället. Hårdare straff kan tydliggöra vilka handlingar som samhället betraktar som särskilt allvarliga, öka brottsoffers upplevelse av upprättelse, stärka förtroendet för rättsväsendet hos brottsutsatta och förstås försvåra individens möjlighet att begå brott under själva inlåsningsperioden. När det gäller att förebygga brott visar dock ett omfattande forskningsunderlag att förändringar i straffnivåer, varken skärpningar eller lättnader, inte har någon större avskräckande effekt.⁽⁵⁾ Sociala faktorer samt vetskapen om att en handling är kriminell och den upplevda risken för att åka fast har större betydelse för en individs benägenhet att begå brott.⁽⁵⁾

Motionen hänvisar till Göteborgs Stads trygghetskapande och brottsförebyggande program. Förvaltningen arbetar utifrån programmets fem målområden: Öka kunskapen, Öka samverkan, Minska otryggheten till följd av rädslan för att utsättas för brott, Minska benägenheten att begå brott, Minska möjligheten att begå brott. Programmet anger också att arbetet för att motverka brott ska vara kunskapsbaserat och utgå från målgruppsanalyser, likvärdiga lokala och centrala lägesbilder och aktuell forskning. Förvaltningen har beaktat programmets innehåll och intentioner i detta remissvar.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar motionens uppfattning att brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem och behöver motverkas. Förvaltningen anser att det är viktigt att både riskgrupper och människor i allmänhet känner till konsekvenser av ett brottsligt leverne. Denna information behöver ges i enlighet med forskning och nationella rekommendationer exempelvis Socialstyrelsens kunskapsstöd. Detta innebär att informationen bör ges inom ramen för ett individanpassat motivationsarbete, vilket förvaltningen redan gör idag genom de insatser som nämns tidigare i tjänsteutlåtandet.

Förvaltningen bedömer att det utökade uppdraget som beskrivs i motionen om en löpande informationskampanj till alla i målgruppen om brottens konsekvenser, med fokus på skärpta straff, inte stämmer överens med aktuell forskning om effektiva insatser för att motverka brott och att en sådan kampanj därför inte bör genomföras.

Lotta Wikström

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör

Begrepp:

SSPF: samverkan skola, socialtjänst, polis och fritid för unga 10-18 år, i risk för kriminalitet eller i kriminalitet och/eller drogmissbruk för att motverka negativ utveckling. Mini-SSPF 6-12 år.

SIG: Sociala insatsgrupper. Samverkan socialtjänst och polis kring ungdomar och unga vuxna 16-26 år för att motivera och stötta till att lämna kriminalitet.

Bob: samverkan för att motverka att barn och unga hamnar i grov organiserad brottslighet.

GVI: Gruppvåldsintervention, Göteborg vägra gängvåld är en strategi för att minska våld i kriminella nätverksmiljöer.

Referenser:

1. *"Kostnader för brott - En litteraturöversikt över metoder, resultat och utmaningar i forskningen om kostnader för brott"* (2017:8).
2. Kortanalys 2025:6 Brottsutvecklingen till och med 2024, Sofie Lifvin och Bror Schylander, Brottsförebyggande rådet 2025.
3. Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott Kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6–17 år, Socialstyrelsen 2021
4. RBM Risk-, behovs- och mottaglighetsprinciperna, Vi bryter den onda cirkeln, Kriminalvården.
5. Forskning om ålder och brott samt dess betydelse för brottsprevention, rapport 2024:1, BRÅ